

Pædagogisk læreplan for Arresø Børnehus 2023

Højreklik her og vælg Skift billede for at indsætte billede eller logo

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

Om skabelonen

Denne skabelon henvender sig til jer, som er ledere og pædagogisk personale i dagtilbud. Formålet med skabelonen er at inspirere og understøtte udarbejdelsen af jeres lokale pædagogiske læreplan.

Den grundlæggende ramme for udarbejdelsen af den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven med tilhørende bekendtgørelse, der er omsat i Børne- og Socialministeriets publikation [Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, 2018](#). Det er hensigten, at I skal bruge publikationen, når I arbejder med skabelonen.

Skabelonen indeholder alle de lovmæssige krav til at udarbejde den pædagogiske læreplan. Samtidig understøtter skabelonen jeres overvejelser vedrørende den løbende dokumentation og evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan.

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for det pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse, hvor legen er grundlæggende, og børneperspektivet er tydeligt. Jeres konkrete læreplan giver jer en ramme til at arbejde systematisk med at planlægge, følge op på og videreudvikle kvaliteten i det pædagogiske læringsmiljø i jeres dagtilbud i forhold til jeres børnegruppe.

Inden for de krav, der følger af dagtilbudsloven, er det op til jer at beslutte, hvordan I konkret vil arbejde med den pædagogiske læreplan. Jeres læreplan skal være et dynamisk og meningsfuldt dokument, som peger fremad, og som I kan bruge aktivt i den løbende udvikling af den pædagogiske kvalitet og jeres pædagogiske praksis.

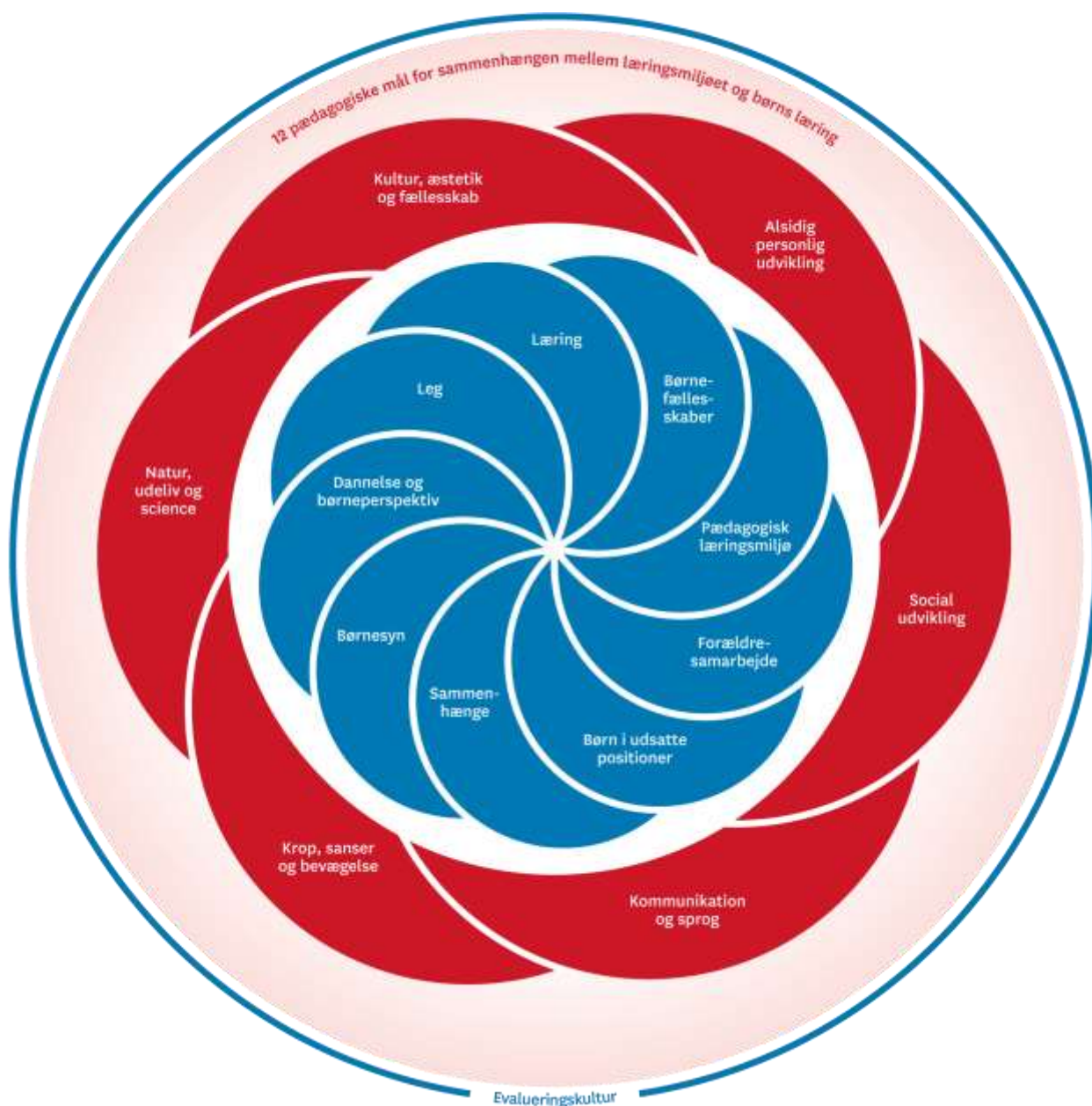
[Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold](#)

Brug af skabelonen

Når I udfylder skabelonen, skal I klikke på *skrivefeltet*. I kan fremhæve tekster og indsætte billeder.

I kan slette denne side ved at markere teksten og billedet og trykke *delete*. I kan også slette den sidste side, hvis I ønsker det.

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag samt de seks læreplanstemaer og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

Rammen for at udarbejde den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven og dens overordnede formålsbestemmelse samt den tilhørende bekendtgørelse. Loven og bekendtgørelsen er udfoldet i

publikationen [Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold](#). Publikationen samler og formidler alle relevante krav til arbejdet med den pædagogiske læreplan og er dermed en forudsætning for at udarbejde den pædagogiske læreplan. Derfor henvises der gennem skabelonen løbende til publikationen. På sidste side i skabelonen er der yderligere information om relevante inspirationsmaterialer.

Hvem er vi?

Her beskriver vi kort vores stamoplysninger, pædagogiske profil og lokale forhold. Det kan for eksempel være børnegruppens sammensætning og forskellige forudsætninger, de fysiske rammer, geografisk placering og andre ting, der har betydning for vores pædagogiske arbejde.

Arresø Børnehus er et integreret dagtilbud til børn fra 0-6 år.

Vi ligger i Store Lyngby - en rolig og skøn landsby tæt på Arresø. Vi nyder beliggenheden tæt på natur og Arresøs dyreliv.

Vi ligger i cykelafstand til Arresø, Store Lyngby skov og Skævinge. Bussen til Hillerød og Ølsted har stoppested næsten uden for vores dør. Lille Lyngby skole ligger cirka 2 km herfra.

Vi modtager for det meste børn fra lokalsamfundet omkring os. Ofte kender forældrene hinanden og ellers kommer de til det. Vores børn er fordelt på fire stuer -Guldsmedene, Bæverne, Salamanderne og Svalerne.

Vi er en del af område Æbelholt og hører til skoledistrikt Kornmarkskolen, afdeling Lille Lyngby.

Vores kendetegn er arbejde med små grupper, det har vi altid gjort i Arresø og det er noget vi bliver ved med, fordi vi kan se hvor meget det giver til det enkelt barn samt personalet. Det er ikke barnet der er problemet, men det er problemet der er problemet. Vi arbejder ud fra et ressource syn på det enkelte barn, hvor vi ser på fællesskabet og de voksnes rolle og hvad vi kan ændre her i stedet for hos det enkelte barn.

Pædagogisk grundlag

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag.”

”Det pædagogiske grundlag består af en række fælles centrale elementer, som skal være kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud i Danmark.”

”De centrale elementer er:

- **Børnesyn.** Det at være barn har værdi i sig selv.
- **Dannelse og børneperspektiv.** Børn på fx 2 og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.
- **Leg.** Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.
- **Læring.** Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.
- **Børnefællesskaber.** Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.
- **Pædagogisk læringsmiljø.** Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring.
- **Forældresamarbejde.** Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring.
- **Børn i udsatte positioner.** Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.
- **Sammenhæng til børnehaveklassen.** Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv.”

”Loven fastsætter, at alle elementer i det fælles pædagogiske grundlag skal være udgangspunkt for arbejdet med den pædagogiske læreplan og dermed det pædagogiske arbejde med børns læring i dagtilbud.”

”Nogle elementer i form af fx børnesynet skal altid være til stede i det pædagogiske læringsmiljø, mens andre elementer som fx arbejdet med at skabe en god overgang til børnehaveklassen kan være mere til stede i nogle sammenhænge end andre.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 14

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

Først forholder I jer til de fem elementer:

- Børnesyn
- Dannelse og børneperspektiv
- Leg
- Læring
- Børnefællesskaber.

I kan beskrive elementerne samlet eller hver for sig.

De øvrige elementer i det pædagogiske grundlag skal ifølge loven fremgå særskilt af den pædagogiske læreplan. Disse elementer forholder I jer til lidt senere.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 15

Hvordan kommer de fem centrale elementer fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?

At være barn i Arresø Børnehus er en lang dannelses rejse på vej mod skole livet. Vi er bevidste om den store opgave og det ansvar vi har i forhold til at gøre det enkelte barn til den bedst mulige version af sig selv. Derfor starter barnets dannelses rejse allerede når det lille barn starter i vuggestuen og den slutter først når barnet går ud af Ørneflokket, som er vores storegruppe. Vi arbejder med dannelse ved at skabe gode og trygge læringsmiljøer for børnene både det lille og store, hvor de både kan være deres individuelle JEG, men samtidig opstiller vi muligheder for at være en del af det store børnefællesskab. Vi er opmærksomme på at, meget af den læring som barnet skal have igennem deres tid i Arresø Børnehus ikke kommer fra os voksne, men de andre børn i huset. Derfor er vi opmærksomme på, at alle børn har adgang til fællesskabet, og hvis det enkelte barn ikke har dette af forskellige årsager, ser vi på fællesskabet i stedet for det enkelte barn. Til dette bruger vi hinanden til sparring samtidig med at vi bruger lederstyret supervision. Det er i fællesskabet, at den vigtige læring for børnene befinder sig og derfor vil vi altid prøver at få børnene ind i fællesskabet. Medarbejderne hjælper barnet med at komme ind i børnefællesskabet ved at være aktiv deltagende i børnenes lege og være med til at skabe deltagelses muligheder for alle børn, vi opstiller lege hvor det er vigtigt at alle kan have en rolle og føle, at legen fungerer fordi DE er med.

Med det børnesyn vi har at fællesskabet er en essentiel del af barnet trivsel, udvikling, dannelse og læring om det er i en gruppe eller hele stuen, må vi se på vores egen rolle i børnenes adgang til disse. For at få børnene til at ville blive en del af dette fællesskab er det vigtigt at børnene får medbestemmelse og føler at de bliver hørt. Det er vigtigt for børnenes motivation og deres lyst til at lære, at børnene føler at de har medbestemmelse. Dette arbejde vi i Arresø Børnehus med, ved at følger børnenes spor. Vi arbejder ud fra en månedsplan, hvor vi er optaget af børnenes interesser og tager udgangspunkt i disse for at komme rundt om hele den styrkede læreplan.

Leg er og bliver den vigtigste vej til læring og en god relation til børnene imellem, samt til de voksne. Derfor arbejder vi ud fra at alt læring skal ske igennem leg og helst igennem kroppen. Derfor laver vi heller ikke

tavle undervisning med de store Ørneflokk børn eksempelvis. Vi lærer dem i stedet at være undersøgende og læringsparate og gør dem socialt robuste til livet i skolen ved bla., at have fokus på at hjælpe de børn i udsatte positioner til at turde deltage. Alle personaler er aktivt deltagende i legene sammen med børnene for, at alle skal kunne deltage i legene. Vi arbejder ud fra at på både legepladsen og på stuen, har man internt på stuen aftalt hvem der er fordybelses voksen. Det vil sige at der er en voksen som har fokus på legen og kan være fordybet i den sammen med børnene. De eller den anden voksne på stuen har så de andre arbejdsopgaver.

Vi har et børnesyn i Arresø hvor vi ser alle børn, som kompetente børn der altid forsøger at gøre sit bedste og hvis barnet ikke lykkes, så er det os som personaler der skal ændre på læringsmiljøerne. Hvert barn har en værdi i sig selv og de skal ses som aktive medskabere af egen læring og udvikling i de rammer vi som det pædagogiske personale opstiller for børnene.

Pædagogisk læringsmiljø

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det enkelte dagtilbud hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 22-23

Hvordan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes?

I Arresø Børnehus arbejder vi med leg og læring gennem hele dagen. For at arbejde med dette kræver det at vi har fokus på de voksne og deres positionering i løbet af dagen. Vi har lavet et grundskema i Arresø der gør det muligt at vi opdeler os i små grupper i løbet af formiddagen og at vi altid er 2 voksne på legepladsen så meget af dagen som muligt. Det er vigtigt for børnene, at de føler at de altid kan komme til en tilgængelig voksen. Ved at vi laver små grupper, gør at vi øger deltagelsesmulighederne for det enkelte barn. Vi arbejder ud fra en månedsplan, dette gør vi for at sikre at vi kommer forbi alle de 6 læreplans temaer i løbet af en måned.

Når vi åbner har vi valgt at gøre det fælles, da vi på denne måde kan være flere voksne omkring afleveringssituationen. Dette fordi det er vigtigt for både børn og forældre er der er tid og den nærhed der skal til i denne situation, så barnet er tryk og klar til at kunne modtage læring i løbet af dagen. Kl. 8 deler vi os på fire stuer, hvor personalerne sætter aktiviteter i gang så børnene kan se hvad man kan lave her. På stuen vil der være 2 voksne til stede en der er fordybet og en der modtager børn, og kan lave praktiske ting. Dette gør vi igen for at der er en tryk for børnene i, at det er den samme voksen der er tilgængelig og fordybet i legen med børnene.

Dagen igennem er der forskellige aktiviteter i gang på de respektive stuer. Aktiviteterne vil primært foregå i små grupper, men der er også fokus på aktiviteter hvor hele stuen deltager. Dette gør vi for at hjælpe børnene til at kunne navigere i det store børnefællesskab.

Vi arbejder endvidere med LæseLeg. Vi har en pædagog ansat der laver LæseLeg 3 gange om ugen. Dette er ikke nødvendigvis for alle børn, men primært for de børn der har nogle sproglige eller sociale udfordringer. Dette gøres ikke efter alder, men efter hvilket udfordringer de pågældende børn har brug for at blive styrket på. Dette forgår i en lille gruppe med max 4 børn.

Vi skriver dagbog hjem til forældrene så de kan følge med i børnenes hverdag, og så de kan understøtte deres barn i at fortælle om hvad der er sket i institutionen. Dette er et fokus punkt at vi skal være gode til dette, fordi vi ved hvor vigtigt at godt samarbejde med forældrene er i forhold til barnet trivsel, udvikling, læring og dannelse.

Hver fredag holder vi fællessamling hele huset sammen hvor stuerne på skift står for at holde den. Dette gør vi får en børnene skal få en følelse af at vi er et samlet hus hvor alle kender alle, samtidig ser de små de store og kan lære af dem og der er stor søskende kærlighed i disse seancer.

Samarbejde med forældre om børns læring

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet samarbejder med forældrene om børns læring.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 24-25

Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?

I Arresø Børnehus går vi meget op i forældresamarbejdet, det gør vi fordi det betyder meget for barnets mulighed for at trives i institutionen og for at modtage den læring vi gerne vil give barnet. Vi oplever at fordi vi ligger i et lille lokalsamfund, vil alle gerne være en del af institutionen og bidrage til huset. Dette så vi eksempelvis til vores arbejdsdag hvor 70 % af alle deltog og vi måtte forlænge arbejdet med 1 time, fordi forældrene ikke synes vi var færdige endnu.

I Arresø Børnehus har vi en fast politik om hvordan indkøring og hvilke samtaler vi, som minimum forelægger forældrene. Ved indkøring af nyt barn har man løbende dialog med forældrene om barnet. Efter 3 måneder er der en samtale omkring starten i institutionen dette både i vuggestuen og børnehaven. Hvert år bliver alle børn og familier tilbudt en samtale af cirka 20 min varighed for at høre om ens barn, og man har en dialog med pædagogen fra stuen. Denne samtale ligger i uge 22. Der er også samtaler igen ved skolestart og udfyldning af skolepapir. Derudover har vi den daglige dialog med forældrene og ellers bruger vi AULA, som kommunikations redskab. Dette kan både være ved dagbøger, billeder, invitationer, ferieplanlægning og nyhedsbreve.

Der er altid mulighed for at bede om en samtale, dette både fra forældrenes og institutionens side.

Der er også et dagtilbudsråd der samles 4 gange om året, hvor forældrene er med til at sætte dagsorden for hvad vi skal snakke om.

Forældrene bliver også inddraget til arrangementer som blomstens dag, sommerfest, arbejdsdag, Lucia og julearrangement.

Som daglige leder prøver jeg at være så praksisnær som muligt, samt at være tilgængelig for alle forældrene dette kan både være fysisk ved at have både tidlige og sene dage i institutionen, samt at være kommunikerende over AULA, mail og mobilen. Der tilstræbes et nyhedsbrev ud til forældrene hver måned hvor der bekrives de ting vi har været optaget af og hvad den nærmeste fremtid bringer.

Den daglige leder er også med ved alle de møder det giver mening, for at kender børnene og forældrene.

I 2024 starter forældrebanken op i Arresø Børnehus, som er et tiltag hvor forældrene stiller deres ressourcer til rådighed for institutionen i åbningstiden. Vi har eksempelvis allerede haft en far nede og spille guitar til vores fællessamling og forældre nede og bage sammen med børnene. Vi glæder os til dette kommer mere i gang og invitere forældre mere ind i vores verden.

Børn i udsatte positioner

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 26

Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?

I Arresø Børnehus arbejde vi med små grupper og det har vi altid gjort, så derfor virker det som en naturlig ting for både børn, forældre og personaler. Dette ved vi er en vigtig forudsætning for børn der af den ene eller anden årsag kan være i en nuværende udsat position. Det er vigtigt når vi arbejder med de børn der er i udsatte positioner, at konkretisere hvordan vi forstår udsatte børn. Alle børn er i en udsat position i løbet af hverdagen eller i sin tid i institutionen det kan være når man skifter fra vuggestue til børnehaven eller når en lille dreng ikke kan klippe og bliver sat til det. Det er ikke disse børn vi skal være ekstra opmærksomme på, men det er de børn der i samme situationer eller i mange aktiviteter i løbet af dagen er uden for fællesskabet. Her er det vigtigt at vi i første omgang ser på hvad er det der gør at det pågældende barn kommer i en udsat position. Er der noget vi kan ændre i det pågældende læringsmiljø, så barnet har en større mulighed for deltagelse. Her er det vores pligt som pædagoger at observere egne læringsmiljøer og egen ageren over for det enkelt barn for at fremme de bedst mulige deltagelses muligheder.

I Arresø er vi opmærksomme på hvordan vi omtaler børn i udsatte positioner, vi arbejder altså med det narrative og tager udgangspunkt i barnets eller fællesskabets ressourcer. Til dette får vi hjælp af husets tilknyttede psykolog der afholder lederstyret supervision med personalet. Dette får os til at kigge på fællesskabet og ikke det enkelte barn.

Vi har også procespædagoger vi kan tilkalde hvis vi har nogle børn der befinder sig i en nuværende udsat position. Dette har vi benyttet os af i Arresø Børnehus og det er godt for børnene, samt stuens personale.

Vi arbejder med strukturen, faste rammer og gentagelser, da børn i udsatte positioner har brug for disse ting. Derfor arbejder vi med månedsplaner, voksenpositionering og gentagelser. I 2024 skal vi til at arbejde med vores samlinger og piktogrammer for at se om det kan have en effekt for børnene.

Det vigtigste når man arbejder med børn i udsatte positioner er relationen til barnet, derfor prøver vi altid at have en god relation til alle børn og vi leger og fjoller med dem når vi kan. Jo mere vi er sammen med børnene på en god måde, hvor de føler sig set, hørt og forstået jo nemmere har vi ved at stille et krav til dem efterfølgende fordi vi har "overskud" på relationens kontoen i forhold til barnet. Pædagogik er at få børnene til at gøre noget frivilligt, som de ellers ikke havde haft gjort, og dette er specielt svært for de udsatte børn.

Sammenhæng til børnehaveklassen

"Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan der i børnenes sidste år i dagtilbuddet tilrettelægges et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 27

Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehaveklassen? (Dette spørgsmål gælder kun dagtilbud med børn i den relevante aldersgruppe.)

Under udarbejdelse.

Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan

Inddragelse af lokalsamfundet

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 29

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn?

Under udarbejdelse.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

”Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer.

Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal inddrages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 30

Hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

Under udarbejdelse.

De seks læreplanstemaer

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 32

Alsidig personlig udvikling

”Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 36-37

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Alsidig personlig udvikling
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Under udarbejdelse.

Social udvikling

”Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 38-39

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Social udvikling
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Under udarbejdelse.

Kommunikation og sprog

”Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtilegnelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 40-41

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kommunikation og sprog
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Under udarbejdelse.

Krop, sanser og bevægelse

”Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.

Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relationsdannelse udgår fra kroppen”.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 42-43

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø udviklingen af børnenes krop, sanser og bevægelse?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Krop, sanser og bevægelse
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Under udarbejdelse.

Natur, udeliv og science

”Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 44-45

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med natur, udeliv og science?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Natur, udeliv og science
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Under udarbejdelse.

Kultur, æstetik og fællesskab

”Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 46-47

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med kultur, æstetik og fællesskab?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kultur, æstetik og fællesskab
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Under udarbejdelse.

Evalueringsskulturr

”Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringsskulturr i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.

Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Det er ikke et lovkrav at beskrive dagtilbuddets dokumentations- og evalueringsskulturr i den pædagogiske læreplan, men det kan være en fordel i udarbejdelsen af læreplanen at forholde sig til den løbende opfølgning og evaluering af indholdet i læreplanen.

Hvordan skaber vi en evalueringsskulturr, som udvikler og kvalificerer vores pædagogiske læringsmiljø?

Det vil sige, hvordan dokumenterer og evaluerer vi løbende vores pædagogiske arbejde, herunder sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og de tolv pædagogiske mål?

Her kan I kort beskrive jeres arbejde med at etablere en evalueringsskulturr som en del af det daglige pædagogiske arbejde. I kan fx beskrive, hvordan I arbejder systematisk med evaluering, om I arbejder med særlige metoder, om I arbejder eksperimenterende eller undersøgende med et særligt fokus, samt hvordan, hvor ofte og i hvilke fora I drøfter og reflekterer over jeres pædagogiske praksis mv.

Under udarbejdelse.

Hvordan evaluerer vi arbejdet med den pædagogiske læreplan, som skal foretages mindst hvert andet år?

Her kan I fx kort beskrive, hvordan evaluering af læreplanen kan ses i forhold til jeres evalueringskultur i hverdagen.

Under udarbejdelse.

Her kan I finde yderligere inspiration til arbejdet med den pædagogiske læreplan

Til at understøtte og inspirere jeres videre arbejde med den styrkede pædagogiske læreplan er der udviklet en række øvrige materialer. Alle inspirationsmaterialer – nuværende og kommende – kan findes på www.emu.dk/dagtilbud

Redskab til selvevaluering er en ramme til systematisk at analysere jeres praksis inden for centrale områder i den styrkede pædagogiske læreplan.

Redskab til forankringsproces indeholder fem tilgange til, hvordan I kan arbejde med forandring og forankring af et stærkt pædagogisk læringsmiljø.

Film introducerer indholdet i og illustrerer hovedpointer fra publikationen *Den styrkede pædagogiske læreplan*.

Forskellige tematiske materialer dykker ned i viden om et tema og giver inspiration til dialog og handling. Her er bl.a. materialer om evaluerende pædagogisk praksis, som understøtter en systematisk tilgang til det at evaluere.

Der offentliggøres løbende nye temaer.

Alle materialer kan findes på www.emu.dk/dagtilbud

BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET

Pædagogisk læreplan

© 2019
Danmarks Evalueringsinstitut og
Børne- og Socialministeriet

Citat med kildeangivelse er tilladt

Design: BGRAPHIC